

ÉNEK-ZENE
HELYI TANTERV
7–10. évfolyam

2020

7–8. évfolyam

*A tantárgy nevelési és fejlesztési célrendszere megvalósításának iskolai keretei:
általános tantervű 7–8. évfolyamos tanulócsoportok számára*

A tantárgy órakerete:

Heti órakeret: 2 óra

Éves órakeret: 34 óra

A helyi tanterv alapját képező kerettanterv:

Kerettanterv az általános iskola 7–8. évfolyama számára –
Ének–zene 7–8. évfolyam

A Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 5/2020. (I. 31.)
Korm. rendelet, amely a 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet módosításaként kerül bevezetésre.

A tantárgy helyi tantervét kidolgozta:
Pálfalvi A. János
ének-zene mestertanár, megyei szaktanácsadó

TANTÁRGYI BEVEZETŐ

Az ének-zene tanításának legfőbb célja a tanulók zenei anyanyelvi ismereteinek bővítése. Fontos cél továbbá, hogy a megalapozott zenei képességek továbbfejlődjenek. Középpontban továbbra is a zenei aktivitás, ezen belül az éneklés áll. A kerettantervben két évre vonatkozó órakeretek vannak feltüntetve, melyek a különböző órai tevékenységek egymáshoz viszonyított arányát jelzik. A tematikai egységek és a tartalmak az oktatás gyakorlatában átfedik egymást.

A kerettanterv témakörei:

1. Zeneművek/Népdalok, műdalok
2. Zeneművek/Zenehallgatási anyag
3. Zenei ismeretek/Ritmikai fejlesztés
4. Zenei ismeretek/Hallásfejlesztés
5. Zenei ismeretek/Zenei írás-olvasás

A készségek fő területei:

Előadói, befogadói és alkotó készségek, melyek a fenti témakörökön belül találhatóak.

Az ének-zene tantárgy sokoldalúan fejleszti a Nemzeti alaptantervben megfogalmazott kulcskompetenciákat.

A tanulás kompetenciái

A tanár és a tanuló együttműködésének kiemelt szerepe van az aktív tanulás kompetenciáinak kialakításában és fenntartásában, megerősítésében és továbbfejlesztésében. Ebben az ének-zenére különösen fontos szerep hárul. Az ének-zene tanulását nem a hagyományosnak tekintett tanulási módok, hanem a ráérzés, a gyakorlás (ismétlés) és az önreflexivitás támogatja. Így megvalósulhat, hogy a tanulásból adódó sikeresség élményként jelenjen meg. Ennek az élménynek a megtapasztalása más tárgyak tanulásához is pozitívan hozzájárul.

Kommunikációs kompetenciák

Az írott és a beszélt nyelvhez hasonlóan létezik zenei anyanyelv is, mely saját szintaktikával rendelkező, hierarchikus rendszer. Ezek feldolgozása azonos agyi struktúrák által történik, ezért a zene kiválóan alkalmas az anyanyelvi és az idegen nyelvi kompetenciák fejlesztésére, illetve a beszédnehézségek enyhítésére, melyekre hatékony eszköz a ritmus és a hallásfejlesztés. Lényeges a szöveges éneklés, mint verbális kommunikáció, valamint a saját, alkotó gondolatokat kifejező improvizáció. A kommunikációs készségek mélyüléséhez kapcsolódik a zeneművek elemzése, amely által a tanuló saját szavaival képes leírni a zenei folyamatokat, megérti a tágabb összefüggéseket, a zene funkcióját és kapcsolatát azzal a világgal, amelyben létrejött, illetve azzal a világgal, melyben aktuálisan hatást gyakorol. A tanuló így megismeri a zene mindennapi funkcióját és értelmezni tudja a zene médiában történő használatát is.

Digitális kompetenciák

A tanuló a digitális világban él és annak eszközeit használja mindennapjaihoz, ezért az oktatás hatékonyságát növeli, ha a pedagógus épít a tanuló ilyen irányú jártasságára. A tanuló kezében lévő mindennapos digitális eszközök alkalmasak arra is, hogy használójuk számára a zenei kommunikáció eszközei legyenek. A zenei szoftverek, alkalmazások játékosan fejlesztik az infokommunikációs kompetenciákat.

Személyes és társas kapcsolati kompetenciák

A tanuló megtapasztalja az együttműködés hatékonyságát a csoportos zenei tevékenységeken keresztül (pl. népdalkör, kamarazenekar, kórus), és lehetősége van véleményének, gondolatainak kinyilvánítására. Mások produkciójának tisztelettel való figyelése a különböző nézőpontok iránti toleranciáját formálja.

Kreativitás, a kreatív alkotás, önkifejezés és kulturális tudatosság kompetenciái

Az önkifejezés, a kreativitás és a szépérzék fejlesztése keretében a tanuló a zenét sajátos nyelvként ismeri fel, mellyel képessé válik gondolatai, érzései tolmácsolására, használva az improvizáció adta lehetőségeket is. Ezen kívül különböző kultúrák zenéjével való ismerkedés és azok társadalmi funkciójának megértése hozzájárul a komplex látásmód kifejlődéséhez. Fontos, hogy a tanulók minél differenciáltabban tudják megfogalmazni a zeneművek üzenetét és megtalálják önmagukat bennük. Ehhez szükséges tanáruk változatos, és életkori sajátosságokhoz igazodó gazdag motivációs tárháza.

Az ének-zene órák fontos célja a komplex élményátadás, mely a tanulót különféle tevékenységeken keresztül vonja be a zenélésbe. Ide tartozik a mozgás, koncertlátogatás, tánctanulás, a zenei anyaghoz kapcsolódó dramatikus előadások létrehozása és az órán kívüli gyűjtőmunka.

A zenepedagógiai tevékenység jelentős mértékben alapoz a kortárs kulturális és zenei környezetre is, segít megérteni és feldolgozni a modern életvitelhez kapcsolódó nagy mennyiségű hangzó anyagot és megtalálni bennük a művészi értékeket.

Az élményszerzés kiteljesedhet koncerteken az élő zenével történő találkozásokkor, de legmagasabb fokát a iskolai kamara muzsikálásban, kóruséneklésben vagy népdalkörben történő közös éneklésben érheti el.

Összességében továbbra is fontos cél, hogy tovább erősödjön a tanulóknál kulturális és társadalmi identitásuk, s így a művészeteket, ezen belül a zenét, mint pótolhatatlan emberi szükségletet éljék meg.

Az ének-zene tanár megismertethet diákjaival „kedvenc” dalokat és dallamokat, zeneműveket, figyelve a zenei rétegműfajok napjainkban folyamatosan változó jelenségeire is. Fontos cél a zenei érték közvetítés, zenei ízlésformálás.

A helyi tantárgyi tanterv áttekintése

Témakör	Kerettantervi óraszám	Helyi többlet óraszám	Témakör teljes időkerete
Zeneművek/Énekes anyag	12	5	17
Zeneművek/Zenehallgatási anyag	5	2	7
Ismeretek/Ritmikai fejlesztés	4	0	4
Ismeretek – Hallásfejlesztés	3	0	3
Ismeretek – Zenei írás, olvasás	3	0	3
Évfolyam összesen	27	7	34

Az óraszámok tanévenként értelmezendők

**Az ének-zene tantárgy helyi tantervében
a kerettanterv kiegészítésére biztosított órakeret felhasználása**

7. osztály

Témakör	Téma	Óraszám
Zeneművek/Énekes anyag	Magyar népdalok, népzene	5
Zeneművek/Zenehallgatási anyag	Egyetemes/klasszikus/ zene, népzene	2

8. osztály

Témakör	Téma	Óraszám
Zeneművek/Énekes anyag	Magyar népdalok, népzene	4
Zeneművek/Zenehallgatási anyag	Világzene, filmzene, népzene	3

Ebben az életszakaszban a fejlesztés fő célja a tanuló továbbvezetése a tevékenységközpontú zenei megismerés folyamatában.

Cél továbbá, hogy minél több játékos és kreatív módszert használjanak képzeletük fejlesztésére. A közös éneklések, zenélések, mint a személyiség egészséges fejlődésének nélkülözhetetlen formái segítik a másokkal történő harmonikus együttműködést, a közösségi összetartozás érzését, az önkifejezés, az önismeret belső készletének kialakulását.

Kodály útmutatása szerint, az így megszerzett tapasztalatok elvezetnek a remekművek befogadásához. A zenei befogadás aránya folyamatosan nő ebben az életkori szakaszban, melyet változatos motivációs technikákkal és aktivitások gazdag tárházával lehet sikeressé tenni. Meg kell találni azokat a közös kreatív zenélési formákat, melyek segítenek a remekművek közelébe jutni.

Dalkincsük folyamatosan bővül a magyar és más népek dalaival, ez által fejlődik stílusos, kifejező éneklésük. A dalok és zeneművek válogatása igazodik életkori sajátosságaikhoz.

A Révai Miklós Gimnáziumban tovább bővül ez az énekes anyag ünnepi énekekkel (válogatás évszázadok magyar és európai énekkincséből, illeszkedve az iskola életének eseményeihez: ünnepekhez, rendezvényekhez...), népi dallamokkal, világzenével és igényes populárisabb ifjúsági énekekkel, valamint a többszólamúság gyakorlására is alkalmas kánonokkal.

A közös éneklés legmagasabb szintje az iskolai népdalkör és kórus lehet, mely magasabb szinten segítheti Kodály zenei nevelési elveinek elsajátíttatását. A tanulók tovább ismerkednek a klasszikus zenekar hangszereivel, valamint magyar népi hangszerekkel is.

A zenei készségfejlesztés célja ebben az életkorban a zenei anyagban megismert ritmus- és ütemfajták gyakorlatba ültetése és gyakorlása. A ritmikai, dallami, és hallási készségek fejlesztésében és gyakorlásában egyre nagyobb szerepet kap az önkifejezés, a tanult zenei elemek és eszközök önálló alkalmazása.

A zenehallgatás célja a művek megismerésén túl a zenei kifejezőeszközök mélyrehatóbb elemzése és a zeneművek tágabb történelmi és társadalmi kontextusban való értelmezése. Az értelmezés része a zene keltette gondolatok, érzések, vélemények szóbeli kifejezése is, melyek az érzelmi nevelést segítik.

Ennek a tanulási szakasznak az utolsó évében összegződnek a korábbi tanítási egységek zeneművei zenetörténeti szemléletmóddal. A tanulók minden egyes tanévben találkoztak a fontos zenetörténeti korszakokhoz tartozó, életkori sajátosságaiknak megfelelő zeneművekkel, melyeknek itt a rendszerezése történik.

A Révai Miklós Gimnázium zenehallgatási anyaga kiegészül az énekeskönyv énekanyagának a zeneirodalom különböző korszakaiból származó feldolgozásaival, szemléltetve a formai és műfaji gazdagságot, stílusbeli sokszínűséget. Nyolcadik osztályban mindezt kiegészíti az énekzene órán megismert műfajok és művek mai, aktuális használatának bemutatása, illetve néhány zenetörténeti szempontból fontos nagyobb lélegzetű zeneművek megismertetése. Ízelítőt adunk a szórakoztató (pop – rock – folk) zene, a klasszikus és az egyházzene kölcsönhatásaiból, s ezt követően megpróbáljuk „megérteni/megértetni” a művek adott korszaktól és stílustól független értékét.

Legfontosabb módszertani elv, hogy megfelelő motivációval tanítványaink megtalálják a kapcsolatot a zeneművek által közvetített érzelmi – intellektuális élethelyzetek és a sajátjuk között! A témakörök és a fejlesztési feladatok átfedik egymást, egy-egy fejlesztési feladat több különböző témakörben is megjelenik, ezáltal a tanórákon belül is érvényesül a komplexitás.

A szabad órakeret lehetőséget ad a „tanári értékválasztásra” kedvelt dalaiból, illetve a különböző médiumok által közvetített sokféle zenéből, napjaink szerteágazó rétegműfajaiból.

Az ének-zene tantárgy törekszik arra, hogy a Nemzeti Alaptantervben kijelölt kulcskompetenciákhoz kapcsolódják, azok fejlesztésében részt vegyen.

Az erkölcsi nevelés a keresztyén értékrend felmutatásában, annak megismerésére, elfogadására való ösztönzésben jelenik meg. A tantárgy órája a vallási és nemzeti ünnepekre való készülés fontos terepe, s mint ilyen nem csupán nemzeti öntudatra, hanem európai azonosságtudatra is nevel.

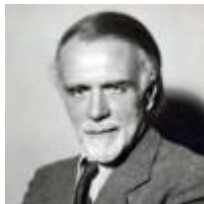
Népzenénk, népdalkincsünk, az órákon tanult műzenei szemelvények történeti, irodalmi és zenei szempontból is kapcsolnak a nemzeti és az európai értékekhez egyaránt. Az énekek tartalma, a közös éneklés gyakorlati megvalósítása közelebb visz az egymás iránti elfogadás és felelősségvállalás sokszor nehezen megélhető valóságához.

Az énekekből helyes önismeretet is tanulhatnak diákjaink. Az elméleti jellegű feladatok pedig széles terepet kínálnak a digitális kompetencia fejlesztésére (anyaggyűjtés, projektfeladatok megvalósítása).

Az ének-zene tantárgy tanárai által folyamatosan törekszik annak a látásmódnak a fejlesztésére, hogy az egészséges ember nemcsak testben, hanem lélekben is egészséges, s kötelessége a teremtett világot őrizni és védeni.

*„Teljes lelki élet zene nélkül nincs.
Vannak a léleknek régiói, melyekbe csak a zene világít be.”*

*„A zene rendeltetése:
belső világunk jobb megismerése, felvirágozása és kiteljesedése.”*

Kodály Zoltán

**Tantárgyi tartalom:
tematikai egységek elemzése évfolyamonként**

7. osztály

**ZENEMŰVEK/ÉNEKES TANANYAG
Óraszám 12+5**

Magyar népdalok

A szennai lipisen-lapason
Által mennék én a Tiszán
Ej, haj, gyöngyvirág
Erdő, erdő, de magos a teteje
Fecském, fecském
Hopp ide tisztán
Kecskemét is kiállítja
Mégkötöm lovamat
Megrakják a tüzet
Sej, felszállott a kakas
Te vagy a legény

Műzenei szemelvények

Gloria Patri et Filio (gregorián)
Moniot D'Arras: Nyári ének (XIII. sz.)
Praetorius: Jubilate Deo – kánon
J. S. Bach: Már nyugosznak a völgyek (János Passió XV. sz.)
J. Haydn: Szerenád
W. A. Mozart: Vágyódás a tavasz után
L. van Beethoven: Urián földkörüli utazása, Örömóda
Franz Schubert: A pisztráng

Dalok alkalmakra, keresztény ünnepekre, jeles napokra

Pásztorok, pásztorok, örvendezve
Kossuth Lajos táborában
Amadé László – Arany János: Toborzó (A szép fényes katonának)
Bocsásd meg Úristen (Cantus Catholici, 1651, Balassi B.) protestáns egyházi népének
Néktek emlékezem (Cantus Catholici, 1651)
Énekek énekeskönyvekből:
Válogatás évszázadok magyar és európai énekkincséből, kapcsolódva az éppen tanult zenetörténeti korszakhoz, stílushoz, valamint illeszkedve az iskola életének eseményeihez: ünnepekhez, rendezvényekhez
Népzenei, táncmuzikális dalok és dallamok mellett néhány igényes populárisabb zenei szemelvény.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- Népdalok és műdalok
- A magyar népzene régi és új rétegeinek jellemzői
- Műzene és népzenei feldolgozások különbsége
- Homofon és polifon (kánon) szerkesztés
- A zenetörténeti stílusok vokális jellemzői
- A dúr és moll szerepe a zenei kifejezésben
- Az újonnan, hallás után tanult népdalok, műdalok éneklése kottaképről és emlékezetből
- Előadói készség: az adott dal karakterének árnyalt megszólaltatása (dinamika, tempó, zenei tagolás, frazeálás, stílus)
- A parlando, rubato, giusto természetes módú használata
- Minta adása a dalok hiteles megszólaltatásához, a tanári, adatközlő és művészi előadásokból
- A helyes éneklési szokások és a tiszta intonáció fejlődése
- A népdalok és a mai világ párhuzamainak felismerése

FOGALMAK

A korábban tanultak elmélyítése
Kánon, népének, zsoltár

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- A zenei nevelés elsődleges tevékenységi formája az éneklés
- A kreativitás támogatása az éneklésnél, táncolásnál
- Éneklés az iskolai népdalkörben, kórusban
- Részvétel az ünnepekhez kapcsolódó előadásokban, projektekből
- Részvétel a Zenei Világnap alkalmából rendezett iskolai programokban
- A Fejlesztési feladatok és Készségek elnevezésű részben javasoltak alkalmazása

ZENEMŰVEK/ZENEHALLGATÁSI ANYAG

Óraszám: 5+2

Magyar Gregoriánium (Schola Hungarica) – részletek

Orlando di Lasso: Visszhang

Bakfark Bálint: Fantázia lantra – részlet

J. S. Bach: h-moll szvit – Badinerie; d-moll toccata és fúga; Parasztkantáta Nr. 16 basszus ária;

János Passió – Már nyugosznak a völgyek XV. sz.

G. F. Handel: Messiás – Halleluja; F-dúr orgonaverseny I. tétel

H. Purcell: Artúr király – Pásztor, pásztor Joseph

Haydn: Óra – szimfónia II. tétel, fisz-moll (Búcsú) szimfónia IV. tétel

W. A. Mozart: Falusi muzsikások; Figaro házassága – nyitány részlet; Német tánc

L. van Beethoven: G-dúr zongoraverseny 2. tétel; IX. szimfónia – Örömóda

Franz Schubert: A pisztráng; A-dúr zongoraötös IV. tétel

Felix Mendelssohn-Bartholdy: Nászinduló Szentivánéji álomból, e-moll hegedűverseny (részlet)

Giuseppe Verdi: Requiem-részletek

Richard Wagner operarészletek

Mogyeszt Petrovics Muszorgszkij: Egy kiállítás képei (részletek)

Bedrich Smetana: Moldva (részlet)
Johannes Brahms: V. magyar tánc
Kodály Zoltán: Jelenti magát Jézus; Kodály Zoltán genfi zsoltárai
A népzenei revival legjobb felvételei
Jeles ünnepekhez, évfordulókhoz, iskolai élethez, ill. más témához kapcsolódó zeneművek,
műrészletek hallgatása
Új Pátria sorozat – Utolsó Óra (válogatás)

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- A zenetörténeti korszakok legfontosabb ismertetőjegyeinek, történelmi és kulturális háttérének ismerete
- Az egyes korszakokhoz tartozó zenei műfajok és jellemzőik, hangszerelési sajátosságaik azonosítása
- Zenei befogadási készség fejlesztése a figyelem intenzitásának növelésével
- Élményszerűséget biztosító zenekövetés képességének kialakítása
- A zenei ízlés és a zenei emlékezet fejlesztése a zenetörténet remekműveivel való találkozás során
- A kultúrabefogadási szándék erősödése a remekművek elemzésén keresztül
- Egyházi és világi ünnepekhez, iskolai élethez, más témához kapcsolódó zeneművek, műrészletek „értő” hallgatása
- Népdalaink feldolgozásainak megismerése (revival, táncház)

FOGALMAK

Zenei korstílusok:

ókor, középkor, reneszánsz, barokk, klasszika, romantika

Zenei műfajok:

zsoltár, trubadúr ének, madrigál, mise, oratórium, kantáta, szvit, concerto, versenymű, szimfónia, szimfonikus költemény, műdal, rapszódia, opera, ária, kamarazene, homofónia, polifónia és hangszerelés

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- Részvétel ifjúsági hangversenyeken
- Élménybeszámoló készítése a hallott hangversenyek kapcsán
- Adatgyűjtések a zenetörténet feldolgozásához
- Zeneművek zenetörténeti rendszerezése
- Koncertfilm megtekintése
- Kiállítás megszervezése híres magyar zeneszerzőkről, zenekarokról, előadóművészekről, zeneművekről, koncerthelyszínekről
- Kiselőadás készítése különböző hangszerekről, zenei műfajokról, zeneszerzőkről, zeneművészekről
- Kiselőadás készítése a népzenei gyűjtések történetéről
- Kiselőadás a hangszerekről (megszóllaltatási módjuk, felépítésük, képek, videók, animációk, applikációk felhasználásával)
- Az elektronikus média által nyújtott lehetőségek tanári irányítású használata

ISMERETEK/RITMIKAI FEJLESZTÉS

Óraszám: 4

Tananyag:

3/8-os ütemmutató

A felütés

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- Új ismeret: 3/8-os ütemmutató
- Felütés-súlytalan indítás
- Ritmusgyakorlatok hangoztatása nyolcad-ütemmutatóval
- Minden, korábban tanult ritmikai ismeret gyakorlása, alkalmazása változatos formákban
- Alkotó készség: 3/8, valamint a felütés alkalmazása improvizáció során
- Részvétel közös kreatív zenélési formákban, a zeneművek befogadásának előkészítéséhez

FOGALMAK

3/8-os ütemmutató, felütés/súlytalan kezdés

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- A tanult új dalok ritmusának hangoztatása
- Ritmuskánon az osztály csoportjai között
- Egyszerűbb ritmushangszerek készítése
- Kottairáshoz alkalmas szoftverek használatának megismerése
- A Fejlesztési feladatok, Készségek elnevezésű részben megfogalmazottak alkalmazása

ISMERETEK/

DALLAMI ISMERETEK, HALLÁSFEJLESZTÉS

Óraszám: 3

Tananyag

Hangközök:

kis és nagy szext, szeptim

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- A korábban tanultak elmélyítése, értelmezése
- Kis és nagy szext, szeptim
- A tanult hangközök éneklése, hangoztatása változatos formákban
- Az énekelt és zenehallgatási anyaghoz kapcsolódó dallami elemek megfigyelése, megnevezése és éneklése
- A tanult dalok, egyszólamú zenei részletek követése kottából
- A dúr és moll jellegű hangzás további megfigyelése a zenehallgatási és az énekelt anyaghoz kapcsolódóan
- A többszólamú éneklés fokozatos bevezetésével a többirányú figyelem, a hallás, az intonációs készség fejlődése

FOGALMAK

A korábban tanultak elmélyítése

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- A zenei elemek vizuális megjelenítése kézjelekkel
- Zenei kérdés, válasz rögtönzése
- A Fejlesztési feladatok, Készségek elnevezésű részben megfogalmazottak alkalmazása a hangközök és egyszerű harmóniak megfigyelésének és meghallásának gyakorlására

ISMERETEK/ZENEI ÍRÁS, OLVASÁS

Óraszám: 3

Tananyag

Előjegyzés: 1#, 1b

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- Új ismeret: 1# 1 bé előjegyzés
- Módosított és módosítójel nélküli szolmizációs hangok és törzshangok ismerete
- A szolmizációs hangok és a zenei törzshangok közötti alapvető különbség értelmezése a tanult énekelt anyagokon
- Tiszta, kis- és nagy hangközök (T1-T8) megfigyelése és megnevezése az énekelt és a zenehallgatási anyaghoz kapcsolódóan
- Fél és egész hangos építkezés fogalmi ismerete
- Kis és nagy terc szerepének fogalmi ismerete a dúr és moll jelleg hangzásában
- Rövid dallamok átírása betűkottáról hangjegyekre
- Gyakorlat szerzése a felismerő kottaolvasásban
- A kottakép újonnan tanult elemeinek felismerése kottából a tanult énekelt és zenehallgatási anyaghoz kapcsolódóan

FOGALMAK

Minden korábban szereplő fogalom

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- A tanult zenei elemek vizuális megjelenítése
- Zenei írás-olvasás a tanult ritmusokkal, dallamhangokkal
- Az improvizáció és a kreativitás támogatása a tanult ritmikai és dallami elemek felhasználásával
- Kottairáshoz alkalmas szoftverek használatának megismerése
- A Fejlesztési feladatok, Készségek elnevezésű részben megfogalmazottak alkalmazása

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI

A tanuló tudjon emlékezetből a tanult anyagból 10–15 dalt, ünnepi éneket és zenei szemelvényt kifejezően csoportban énekelni

Kottaképről ismerje fel az új zenei elemeket

Képes legyen felismerni az ajánlott zeneművek közül legalább tízet

Tudjon előkészítést követően a megismert anyagnál könnyebb gyakorlatokat szolmizálva olvasni

Ismerje a romantikának, mint korstílusnak a zeneirodalomra kifejtett hatását, jellemzőit

Tudja megkülönböztetni a népzene a műzenétől, legyenek alapvető ismeretei a hangszerekkel kapcsolatban

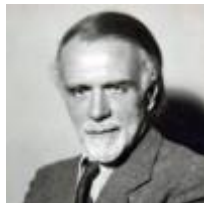
ÉRTÉKELÉS

- Számonkérés, feleltetés helyett természetesen oldott, feszültségmentes, jó hangulatú beszélgetések során győződünk meg az elsajátított ismeretek szintjéről.
- Az éneklés értékelésénél ügyeljünk a gyengébb zenei képességű, esetleg intonációs gondokkal vívódó vagy mutáló gyerekek felé irányuló követelményszintre. Őket csoportban és kizárólag a közösségi éneklésbe vonjuk be, mely során megfigyelhető a memoriter szöveg tudása, a ritmus és dallam egységes megszólaltatása.
- A legapróbb dicséret is fokozza a tanulók zenei fejlődését, további előmenetelét és lelkesedését.
- A diákok is részt vesznek az értékelésben, ami biztosságot ad számukra, továbbá növeli a felelősségüket és önbizalmukat.
- A tanítási órák munkájának, minden alkalommal értékteremtőnek kell lennie.

„Az ének ma:

Hamupipőke az iskola tárgyai közt.

*Pedig hiába: érte jön el a királyfi,
csak az ő lábára illik a cipő.”*

Kodály Zoltán

8. osztály

ZENEMŰVEK/ÉNEKES TANANYAG Óraszám 12+5

Magyar népdalok

A bolhási kertek alatt
A csitári hegyek alatt
Az igaz Messiás
Béreslegény
Bújdosik az árva madár
Elindultam szép hazámból
Elmegyek, elmegyek
Erdő mellett estvéledtem
Gerencséri utca
Hej, haj Boldizsár – cigány népdal
Kómíves Kelemen balladája
Röpülj, páva

Műzenei szemelvények, más nemzetek dalai

Aranyosom – lengyel népdal
Enni, inni van csak kedvem – szlovák népdal
Régi mesékre – ír népdal
Nyírfácska – orosz népdal
Ismeretlen szerző: Az erdön már a rügy fakad
Tavaszköszöntő, a reneszánsz mű dallama
Bárdos Lajos: Csöndes kánon (Raics István)
Gaudeamus igitur
W. A. Mozart: Ó, felvirradt a szép óra
Gebhardi–Kerényi György: Glória szálljon – kánon
Nobody knows – spirituálé (két szöveg)

Dalok alkalmakra, keresztény ünnepekre, jeles napokra

Énekek énekeskönyvekből:

Ó, gyönyörű szép, titokzatos éj
Kossuth Lajos azt üzente
Fónagy József–Arany János: Süvegemen nemzetiszín rózsza
Ma van húsvét napja
Igényes populáris zenei szemelvények a „könnyűzene” világából
Többszölamúság: klasszikus és kortárs szerzők kánonjai

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- Népdalok és műdalok – a magyar népzene régi és új rétegeinek jellemzői
- Műzene és népzenei feldolgozások különbsége
- Homofon és polifon (kánon) szerkesztés
- A zenetörténeti stílusok vokális jellemzői

- A dúr és moll szerepe a zenei kifejezésben
- Az újonnan, hallás után tanult népdalok, műdalok éneklése kottaképről és emlékezetből
- Előadói készség: az adott dal karakterének árnyalt megszólaltatása (dinamika, tempó, zenei tagolás, frazeálás, stílus)
- A parlando, rubato, giusto természetes módú használata
- Minta adása a dalok hiteles megszólaltatásához, a tanári, adatközlő és művészi előadásokból
- Megzenésített versek előadása tanár, hangszeren játszó osztálytárs által megszólaltatott hangszerkísérettel
- Dalok előadása a hozzájuk kapcsolódó tánccal, dramatizált előadással és hangszerkísérettel
- A helyes éneklési szokások és a tiszta intonáció fejlődése
- Felismeri a népdalok és a mai világ párhuzamait

FOGALMAK

A korábban tanultak elmélyítése
Kánon, homofónia, polifónia, zsoltár

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- A zenei nevelés elsődleges tevékenységi formája az éneklés
- A kreativitás támogatása az éneklésnél, táncolásnál
- Éneklés az iskolai népdalkörben, kórusban
- Részvétel az ünnepekhez kapcsolódó előadásokban, projektekben
- Részvétel a Zenei Világnap alkalmából rendezett iskolai programokban
- A Fejlesztési feladatok és Készségek elnevezésű részben javasoltak alkalmazása

ZENEMŰVEK/ZENEHALLGATÁSI ANYAG

Óraszám: 5+2

Johann Sebastian Bach: 2. Brandenburgi verseny – 3. tétel
 W. A. Mozart: A-dúr klarinétkvintett lassú tétele
 Frédéric Chopin: G-moll mazurka
 Liszt Ferenc: Mazeppa – részletek; XV. Magyar rapszódia
 Felix Mendelssohn: e-moll hegedűverseny I. tétel – részlet
 Antonin Dvořák: IX. Új világ szimfónia – IV. tétel (részlet)
 Claude Debussy: Zongoradarabok
 Arthur Honegger: Pacific 231
 Maurice Ravel: Bolero
 Giuseppe Verdi: Aida – Bevonulási induló
 Nabucco – Szabadság kórus
 Georges Bizet: Carmen – Torreádor dal
 Erkel Ferenc: Bánk bán – Keserű bordal; Hazám, hazám
 Johannes Brahms: Akadémiai ünnepi nyitány – részlet
 Robert Schumann: Gyermejk jelenetek – Álmodozás
 Richard Wagner: Tannhäuser – Nászinduló
 Pjotr Iljics Csajkovszkij: IV. szimfónia IV. tétel
 Claude Debussy: Gyermekkuckó – Néger baba tánca
 Igor Stravinsky: Petruska – Orosz tánc
 Bartók Béla: Négy szlovák népdal; Allegro Barbaro; Concerto: IV. tétel

Bartók Béla: Kórusművek

Kodály Zoltán: Székelyfonó – részletek, Fölszállott a páva – részletek a variációkból

Kodály Zoltán–Weöres Sándor: Öregek, Esti dal

Válogatás kortárs és ma élő zeneszerzők műveiből

A 20. század könnyűzenéje (válogatás)

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- Ismeri a zenetörténeti korszakok legfontosabb ismertetőjegyeit, történelmi és kulturális hátterüket
- Azonosítani tudja az egyes korszakokhoz tartozó zenei műfajokat, jellemzőiket, hangszerelési sajátosságait
- A zenei befogadási készség fejlesztése a figyelem intenzitásának növelésével
- Élményszerűséget biztosító zenekövetés képességének kialakítása
- A zenei ízlés és a zenei emlékezet fejlesztése a zenetörténet remekműveivel való találkozás során
- A kultúrabefogadási szándék erősödése a remekművek elemzésén keresztül
- A zene keltette érzések megfogalmazása tanári kérdések segítségével
- Egyházi és világi ünnepekhez, iskolai élethez, más témához kapcsolódó zeneművek, műrészletek hallgatása
- Mindennapjaink könnyűzenéje
- Hangszerelés

FOGALMAK

Zenei korstílusok:

ókor, középkor, reneszánsz, barokk, klasszika, romantika, zenei impresszionizmus, kortárs zene, jazz és rockzene

Zenei műfajok:

zsoltár, trubadúr ének, madrigál, mise, oratórium, kantáta, szvit, concerto, versenymű, szimfónia, szimfonikus költemény, műdal, rapszódia, opera, ária, kamarazene, spirituálé, jazz, folk, pop-rock

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- Részvétel ifjúsági hangversenyeken
- Élménybeszámoló készítése a hallott hangversenyek kapcsán
- Adatgyűjtések a zenetörténet feldolgozásához
- Zeneművek zenetörténeti rendszerezése
- Koncertfilm megtekintése
- Kiállítás megszervezése híres magyar zeneszerzőkről, zenekarokról, előadóművészekről, zeneművekről, koncerthelyszínekről
- A lakóhely zenei emlékeinek összegyűjtése, megtekintése
- Kiselőadás készítése különböző hangszerekről, zenei műfajokról, zeneszerzőkről, zeneművészekről
- Kiselőadás készítése a népzenei gyűjtések történetéről
- Kiselőadás a hangszerekről (megszólaltatási módjuk, felépítésük, képek, videók, animációk, applikációk felhasználásával)
- Az elektronikus média által nyújtott lehetőségek tanári irányítású használata

ISMERETEK/RITMIKAI FEJLESZTÉS

Óraszám: 4

Tananyag:

6/8-os ütemmutató

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- Új ismeret: 6/8-os ütemmutató
- Felütés-súlytalan indítás
- Ritmusgyakorlatok hangoztatása nyolcad-ütemmutatóval
- Minden, korábban tanult ritmikai ismeret gyakorlása, alkalmazása változatos formákban
- Alkotó készség: 6/8, valamint a felütés alkalmazása improvizáció során
- Részvétel közös kreatív zenélési formákban, a zeneművek befogadásának előkészítéséhez

FOGALMAK

6/8-os ütemmutató, felütés/súlytalan kezdés

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- A tanult új dalok ritmusának hangoztatása
- Ritmuskánon az osztály csoportjai között
- Egyszerűbb ritmushangszerek készítése
- Improvizáció, kreativitás támogatása a tanult ritmikai elemek felhasználásával
- Kottairáshoz alkalmas szoftverek használatának megismerése
- A Fejlesztési feladatok, Készségek elnevezésű részben megfogalmazottak alkalmazása

ISMERETEK/

DALLAMI ISMERETEK, HALLÁSFEJLESZTÉS

Óraszám: 3

Tananyag

Hangközök: kis és nagy szext, szeptim

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- A korábban tanultak elmélyítése, értelmezése
- Kis és nagy szext, szeptim
- A tanult hangközök éneklése, hangoztatása változatos formákban
- Az énekelt és zenehallgatási anyaghoz kapcsolódó dallami elemek megfigyelése, megnevezése és éneklése
- A tanult dalok, egyszólamú zenei részletek követése kottából
- A dúr és moll jellegű hangzás további megfigyelése a zenehallgatási és az énekelt anyaghoz kapcsolódóan
- A többszólamú éneklés fokozatos bevezetésével a többirányú figyelem, a hallás, az intonációs készség fejlődése
- Bevezetés a többszólamúságba: egy hallott szólamhoz saját szólam megszólaltatása tiszta intonációval

FOGALMAK

A korábban tanultak elmélyítése

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- A zenei elemek vizuális megjelenítése kézjelekkel
- Zenei kérdés, válasz rögtönzése
- Az improvizáció és a kreativitás támogatása a tanult dallami elemek felhasználásával
- A Fejlesztési feladatok, Készségek elnevezésű részben megfogalmazottak alkalmazása a hangközök és egyszerű harmóniak megfigyelésének és meghallásának gyakorlására

ISMERETEK/ZENEI ÍRÁS, OLVASÁS

Óraszám: 3

Tananyag

Előjegyzés: 1#, 1b

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- Új ismeret: 1# 1 bé előjegyzés
- Módosított és módosítójel nélküli szolmizációs hangok és törzshangok ismerete
- A szolmizációs hangok és a zenei törzshangok közötti alapvető különbség értelmezése a tanult énekelt anyagokon
- Tiszta, kis- és nagy hangközök (T1-T8) megfigyelése és megnevezése az énekelt és a zenehallgatási anyaghoz kapcsolódóan
- Fél és egész hangos építkezés fogalmi ismerete
- Kis és nagy terc szerepének fogalmi ismerete a dúr és moll jelleg hangzásában
- Rövid dallamok átírása betűkottáról hangjegyekre
- Gyakorlat szerzése a felismerő kottaolvasásban
- A kottakép újonnan tanult elemeinek felismerése kottából a tanult énekelt és zenehallgatási anyaghoz kapcsolódóan

FOGALMAK

Minden korábban szereplő fogalom + F-dúr, d-moll, G-dúr, é-moll

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- A tanult zenei elemek vizuális megjelenítése
- Zenei írás-olvasás a tanult ritmusokkal, dallamhangokkal
- Az improvizáció és a kreativitás támogatása a tanult ritmikai és dallami elemek felhasználásával
- Kottaíráshoz alkalmas szoftverek használatának megismerése
- A Fejlesztési feladatok, Készségek elnevezésű részben megfogalmazottak alkalmazása

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI

A tanuló tudjon emlékezetből a tanult énekes anyagból 10–15 dalt, ünnepi éneket és zenei szemelvényt kifejezően csoportban énekelni

A különböző korstílusú, zenehallgatásra ajánlott művek közül minimum tízet fel kell ismernie. Képes legyen egy zenemű adekvát befogadására, zeneművészeti korszakok megkülönböztetésére stílusjegyeik alapján

Tudjon bemutatni néhány XX. és XXI. századi ismert darabot, illetve az alábbi fogalmakat: hangköz, hármashangzat, hangsor. Magától törekedjen a stílusos, kifejező éneklésre

ÉRTÉKELÉS

- Számonkérés, feleltetés helyett természetesen oldott, feszültségmentes, jó hangulatú beszélgetések során győződünk meg az elsajátított ismeretek szintjéről.
- Az éneklés értékelésénél ügyelünk a gyengébb zenei képességű, esetleg intonációs gondokkal vívódó vagy mutáló gyerekek felé irányuló követelményszintre. Őket csoportban és kizárólag a közösségi éneklésbe vonjuk be, mely során megfigyelhető a memoriter szöveg tudása, a ritmus és dallam egységes megszólaltatása.
- A legapróbb dicséret is fokozza a tanulók zenei fejlődését, további előmenetelét és lelkesedését.
- A diákok is részt vehetnek az értékelésben, ami biztosságot ad számukra, továbbá növeli a felelősségüket és önbizalmukat.
- A tanítási órák munkájának, minden alkalommal értékteremtőnek kell lennie.
- Rendszeresen értékeljük az órai aktivitást, az önfelelt énekléssel egybekötött biztos szövegmondást, a megfigyelések elemzésében való részvételt, a kottázási gyakorlatok elvégzését, a kezdeményezett gyűjtőmunka eredményét.
- Minden jó szándékú törekvés a részünkről, a tudás fokozását, a készségek további fejlesztésének hatványozottabb lehetőségeit eredményezi.
- A zenei műveltség felmérése céljából nem dolgozat íratása, hanem tk. játékos, teszt jelleg kezdeményezése lehet célszerű és eredményes.

9–10. évfolyam

A tantárgy órakerete:

Heti órakeret: 2 óra

Éves órakeret: 34 óra

A helyi tanterv alapját képező kerettanterv:

Az 5/2020. (I. 31.) Korm. rendelet alapján módosított 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet szerint az Oktatási Hivatal által 2020 tavaszán publikált kerettanterv, amely a 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet módosításaként kerül bevezetésre.

A tantárgy helyi tantervét kidolgozta:

Pálfalvi A. János

ének-zene mestertanár, megyei szaktanácsadó

TANTÁRGYI PREAMBULUM

A kilencedik és tizedik évfolyamokon a zenei nevelés célja a nemzeti és az európai azonosságtudat erősítése, a hagyományos és a mai kulturális értékek megismertetése, a tudás gazdagítása az ének és zeneművészet eszközeivel. Cél továbbá, hogy a műalkotások által közvetített magatartásminták segítsék a nemzethez, közösséghez való viszony elmélyítését és járuljanak hozzá a tanulók személyiségfejlődéséhez, szocializációjához, amely egyúttal egy közösség fennmaradásának biztosítéka is.

Az egyes témaköröknél megjelölt minimum óraszámok, csak arányaiban segítik a tájékozódást. A témakörökön belül megjelenő fejlesztési feladatok átfedik egymást, egyegy fejlesztési feladat több különböző témakörben is megjelenik. Ezáltal a tanórákon belül is érvényesül a komplexitás.

A kerettanterv témakörei:

1. Zeneművek/Énekes anyag
2. Zeneművek/Zenehallgatási anyag
3. Komplex készségfejlesztés

A zenei anyanyelv ápolásának továbbra is fontos szerepet kell betöltenie, hiszen egy nép múltjának legnemesebb értékei őrződnek meg benne: érzelmi tartás, kedélyvilág, vérmérséklet, temperamentum. Mindez a „népdalaink világa” fejezetben átélhető a tanulók számára. A dalanyag igazodik életkori sajátosságaikhoz, átélhető élethelyzetekhez, a „mindenre van hangja” kodályi megállapításhoz.

Az előadói készség gazdagítása - a kifejezőkészség, tiszta intonáció, a stílusnak megfelelő előadásmód, a közösségi zenélés kiemelten fontos eleme, melynek színvonala a tanár igényességén múlik. Legmagasabb szintje a népdalkörben, kóruséneklésben, a kamarazenélésben valósulhat meg. A Révai Miklós Gimnáziumban nagy hangsúlyt fektetünk az iskola művészeti hagyományainak ápolására. Ösztönözzük diákjainkat arra, hogy minél aktívabban vegyenek részt iskolánk Zenei Műhelyének munkájában. A különböző művészeti rendezvényeken (karácsonyi koncertek, megyei és országos szintű népdaléneklési versenyek, minősítések, bemutatók...) egyénileg, vagy kisebb kamaracsoportokat alkotva mutassák be művészi tehetségüket.

A zenehallgatási anyag válogatásánál az életszerűség a fő szempont: a zeneművek e két évfolyamon a tanulók tanulmányaihoz és mindennapjaihoz kapcsolódnak. A 10. évfolyamon a korábban hallgatott zeneművek történelmi szemléletmóddal összegződnek, és a tanulók megismerkednek a hallgatott zenék kulturális környezetével is. Folyamatos feladat a zeneművek műfajának megnevezése, értelmezése. A tanár megismertethet diákjaival „kedvenc” dalokat, figyelmet fordít a 20. századi népies műdalokra, illetve a zenei rétegműfajok napjainkban folyamatosan változó jelenségeire is. Ezek sajátos értékrendet képviselnek, társadalmi szerepek szerint formálódnak. A kialakult évezredek értékrendhez képest gyakran változó normák miatt a tanár csak naprakész ismerettel tudja az ízlésformálás eszközeként alkalmazni. Ezt a rendelkezésére álló szabad órasávban teheti meg.

Az énekelt zeneművek igényes megszólaltatásához, a zenehallgatási anyag elmélyült befogadásához és a zeneművekkel kapcsolatos gondolatok megfogalmazásához, valamint a kreatív zenei megnyilvánulások terén, továbbra is fontos a készségfejlesztés. A korábbi évfolyamokon *Ritmikai fejlesztés*, *Hallásfejlesztés* és *Zenei írás-olvasás* elnevezésű témakörök a középiskolában *Komplex készségfejlesztés* elnevezéssel folytatódnak.

Az ének-zene tantárgy tevékenységeivel fejleszti a Nemzeti alaptantervben megfogalmazott kulcskompetenciákat.

A tanulás kompetenciái

A tanár és a tanuló együttműködésének kiemelt szerepe van az aktív tanulás kompetenciáinak kialakításában és fenntartásában, megerősítésében és továbbfejlesztésében. Ebben az ének-zenére különösen fontos szerep hárul. Az ének-zene tanulását nem a hagyományosnak tekintett tanulási módok, hanem a ráérezés, a gyakorlás (ismétlés) és az önreflexivitás támogatja. Ebből adódik, hogy a tanulásból adódó sikeresség élményként jelenik meg. Ennek az élménynek a megtapasztalása más tárgyak tanulásához is pozitívan járul hozzá.

Kommunikációs kompetenciák

Az írott és a beszélt nyelvhez hasonlóan létezik zenei anyanyelv is, mely saját szintaktikával rendelkező, hierarchikus rendszer. Ezek feldolgozása azonos agyi struktúrák által történik, ezért a zene kiválóan alkalmas az anyanyelvi és az idegen nyelvi kompetenciák fejlesztésére, illetve a beszédnehézségek enyhítésére, melyekre hatékony eszköz a ritmus és a hallásfejlesztés. Lényeges a szöveges éneklés, mint verbális kommunikáció, valamint a saját, alkotó gondolatokat kifejező improvizáció. A kommunikációs készségek mélyüléséhez kapcsolódik a zeneművek elemzése, amely által a tanuló saját szavaival képes leírni a zenei folyamatokat, megérti a tágabb összefüggéseket, a zene funkcióját, és kapcsolatát azzal a világgal, amelyben létrejött, illetve azzal a világgal, melyben aktuálisan hatást gyakorol. A tanuló így megismeri a zene mindennapi funkcióját, és megtanulja értelmezni a zene médiában történő használatát is.

Digitális kompetenciák

A tanuló a digitális világban él és annak eszközeit használja mindennapjaihoz, ezért az oktatás hatékonyságát növeli, ha a pedagógus épít a tanuló ilyen irányú jártasságára. A tanuló kezében lévő mindennapos digitális eszközök alkalmasak arra is, hogy használójuk számára a zenei kommunikáció eszközei legyenek. A zenei szoftverek, alkalmazások játékosan fejlesztik az infokommunikációs kompetenciákat.

Személyes és társas kapcsolati kompetenciák

A tanuló megtapasztalja az együttműködés hatékonyságát a csoportos zenei tevékenységeken keresztül (pl. kórus), és lehetősége van véleményének, gondolatainak kinyilvánítására. Mások produkciójának tisztelettel való figyelése a különböző nézőpontok iránti toleranciáját formálja (műsorok, karácsonyi koncertek, közös zenélések, éneklések...).

Kreativitás, a kreatív alkotás, önkifejezés és kulturális tudatosság kompetenciái

Az önkifejezés, a kreativitás és a szépérzék fejlesztése keretében a tanuló a zenét sajátos nyelvként ismeri fel, mellyel képessé válik gondolatai, érzései tolmácsolására, használva az improvizáció adta lehetőségeket is. Ezen kívül különböző kultúrák zenéjével való ismerkedés és azok társadalmi funkciójának megértése hozzájárul a komplex látásmód kifejlődéséhez.

A témakörök és a fejlesztési feladatok átfedik egymást, egy-egy fejlesztési feladat több különböző témakörben is megjelenik, ezáltal a tanórákon belül is érvényesül a komplexitás.

Az ének-zene tanítása során a fejlesztési célok órakeretre, tananyagegységekre nem válnak el élesen. Minden órán sor kerül éneklésre, fejlesztik a növendékek zenei generatív készségét, zenét hallgatnak. A feltüntetett tematikai egységek és közműveltségi tartalmak megjelenése a közoktatás gyakorlatában természetesen átfedik egymást, a tagolás csak a könnyebb áttekinthetőséget szolgálja, a feltüntetett óraszám-ajánlások pedig az éves teljes óraszám vonatkozásában nyújtanak tájékoztatást, illetve a tevékenységek egymáshoz viszonyított arányát jelölik.

*„Felemelkedik minden szív a népdal madarával,
amely örökké énekel és nem hal meg soha.”*

H. C. Andersen.

Hans Christian Andersen

A kerettanterv kétévenkénti részének megbontása és kiegészítése az elvárt elemekkel

	Kerettantervi órakeret	Óraszám 9. évfolyam	Óraszám 10. évfolyam
TÉMAKÖRÖK	9-10. évfolyam	1 óra/hét (36 óra)	1 óra/hét (36 óra)
Zeneművek/énekes anyag	20 + 4 óra	10 + 2 óra	10 + 2 óra
Zeneművek / zenehallgatási anyag	36 óra	18 óra	18 óra
Komplex készségfejlesztés	12 óra	6 óra	6 óra
Összesen	72 óra	36 óra	36 óra

Az ének-zene tanítása során a fejlesztési célok órakeretre, tananyagegységekre nem válnak el élesen. Minden órán sor kerül éneklésre, a növendékek zenei generatív készségeinek fejlesztésére, értő zenehallgatásra. A feltüntetett tematikai egységek és közműveltségi tartalmak megjelenése a közoktatás gyakorlatában természetesen átfedik egymást, a tagolás csak a könnyebb áttekinthetőséget szolgálja, a feltüntetett óraszám-ajánlások pedig az éves teljes óraszám vonatkozásában nyújtanak tájékoztatást, illetve a tevékenységek egymáshoz viszonyított arányát jelölik.

A 9–10. évfolyamon az ének-zene tantárgy alapóraszámja: 74 óra (heti 1-1 óra)

Témakör neve	Helyi tanterv 9. évfolyam	Helyi tanterv 10. évfolyam
Zeneművek/Énekes anyag	15	15
Javasolt zeneművek/zenehallgatási anyag	12	12
Komplex készségfejlesztés	10	10
Összes óraszám	37	37

9. ÉVFOLYAM

TÉMAKÖR:
Zeneművek/Énekes anyag

JAVASOLT ÓRASZÁM:
15 óra

Népdalaink világa

Szerelem

Azt gondoltam, eső esik
Akkor szép az erdő
Bujdosik az árva madár
De sok eső, de sok sár
Hej, rozsmaring, rozsmaring
Körösfői kertek alatt
Nem úgy van most, mint volt régen
Nézd meg, lányom
Szerelem, szerelem
Szeress egyet, s legyen szép
Szivárvány havasán
Én is voltam, mikor voltam
Hej, révész, révész

Életképek

Annyi nekem az irigyem
Eddig vendég
Éljen a barátság
Én az éjjel nem aludtam
Hej, igazítsad; Irigyeim sokan vannak
Vígan, vígan

Ünnepek

Sok számos esztendőket
Paradicsom mezejibe
Víg volt nekem az esztendő
Szent János áldása
Üdvözlégy, Szent László király
Sok Zsuzsanna napokat

Műzenei szemelvények, és más népek dalai

Szeikilosz sírverse
Splendor Paternae gloriae (Atyának fénye, fénysugár)
John of Fornsete: Nyár-kánon (Vaskó Andor ford.)
Ófrancia kánon: Jertek, jertek, nosza, járjunk táncot!

Farkas Ferenc: Hajnalnóta
W. Byrd: Tavasz – kánon
Ismeretlen szerző: Kék ibolyácska
Budát, ó Hunnia, az török rabolja
Balassi Bálint: Bocásd meg úristen – protestáns népének
J. Haydn: Erdő mélyén – kánon
W. A. Mozart: Jöjj, drága május
Franz Schubert: A hársfa
Kodály Zoltán: Mikoron Dávid (Psalmus Hungaricus)
Old Black Joe- spirituálé
Oh happy day
Ég a város – angol kánon

ISMERETEK

- A zsoltár típusú dallamok jellemzői
- Ugrós és csárdás tánc típusok
- Dallam és szöveg kapcsolata a népdalstílusokban
- Zenei nyelvjárások, dialektusok jelentése a népzeneben
- A tanult dalok kulturális közegének megismerése
- Különböző korszakok – különböző előadói stílusok a műzenében

FEJLESZTÉSI FELADATOK, KÉSZSÉGEK

- Hallás utáni daltanulással elsajátított magyar népdalok és felismerő kottaolvasással elsajátított műzenei szemelvények éneklése
- Előadói készségük kifejező, átélt, tiszta intonációjú énekléssé fejlesztése
- A hangszerkísérethez és az éneklő közösséghez való alkalmazkodási képesség fejlesztése
- A dalokban megjelenített élethelyzetek, érzelmi állapotok megértése

FOGALMAK

Zsoltár típusú népdal, szillabikus, melizmatikus, autentikus, tradíció, átdolgozás, dialektus, Magyar Népzene Tára

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- A zenei nevelés elsődleges tevékenységi formája az éneklés
- A kreativitás támogatása az éneklésnél, táncolásnál
- Éneklés az iskolai népdalkörben, kórusban
- Részvétel az ünnepekhez kapcsolódó előadásokban, projekteknél
- Részvétel a Zenei Világnap alkalmából rendezett iskolai programokban
- A Fejlesztési feladatok és Készségek elnevezésű részben javasoltak alkalmazása

TÉMAKÖR:
Javasolt zeneművek/Zenehallgatási anyag

JAVASOLT ÓRASZÁM:
12 óra

Szerelem, barátság

Azt gondoltam, eső esik
Repülj madár – Sebestyén Márta, Muzsikás Együttes
Orlando di Lasso: Zsoldos szerenád
W. A. Mozart: Don Giovanni – részletek, I. felvonás 8. és 9. jelenet
Beethoven: F-dúr románc
Liszt Ferenc: Szerelmi álmok
G. Bizet: Carmen – Habanera
G. Puccini: Tosca – Cavaradossi, levélária
R. Wagner: Nürnbergi Mesterdalnokok I. jelenet
G. Verdi: Don Carlos – Szabadság kettős
Bartók Béla: A kékszakállú herceg vára – részletek, Ne menj el

Zeneművek és a történelem

J. S. Bach: Máté passió – részlet 54 számtól 59-ig
F. Chopin: Forradalmi etűd
R. Schumann–H. Heine: Két gránátos
Kodály Zoltán: Hány János – Felszántom a császár udvarát
Ének Szent István királyhoz
A. Dvořák: Új világ szimfónia – részletek
D. Sosztakovics: VII. szimfónia – részletek
A. Honegger: Jeanne d’Arc a máglyán – részletek

Zeneművek és az irodalom

F. Schubert – J. W. Goethe: Margit a rokkánál
S. Prokofjev: Rómeó és Júlia – lovagok tánca
Carl Orff: Carmina Burana – In taberna
Kocsár Miklós – Nagy László: Csodafiú – szarvas
Kodály Zoltán–Weöres Sándor: Öregek

Életképek

Ugrós és csárdás dallamok – válogatás revival népzenei felvételekből
J. S. Bach: D-dúr szvit – Gavotte, Menüett
Joseph Haydn: Évszakok – Szüreti kórus
L. van Beethoven: IX. szimfónia – IV. tétel
M. Ravel: Bolero
Johann Strauss: Éljen a magyar – polka
Kodály Zoltán: Galántai táncok – részletek
Cl. Debussy: A tenger – részlet, az 1. vázlat
I. Stravinsky: Tűzmadár – részlet, a mű kezdete

G. Gershwin: Egy amerikai Párizsban – részlet
Bartók: Béla: Cantata Profana – részletek
Kodály Zoltán - Arany János: Csalfa sugár
Farkas Ferenc: Furfangos diákok – részlet
Karai József: Estéli nótázás

Régi muzsika kertje

Szeikilosz sárverse
Missa de Angelis – Kyrie
Dufay: L’homme arme mise – Kyrie G.
P. Palestrina: Sicut cervus
Mozart: Esz-dúr zongoraverseny K. 271 „Jeunehomme” II. tétel – részlet

Szemelvények a magyar zenetörténetből

Esterházy Pál: Harmonia caelestis – részletek
Liszt Ferenc: Esz-dúr zongoraverseny – I. tétel
Erkel Ferenc: Bánk bán –Keserű bordal, Hazám, hazám
Bartók Béla: Concerto – II. tétel, Párok játéka
Kodály Zoltán: Psalmus Hungaricus – részletek
Szokolay Sándor: Ima, rontás ellen
Kurtág György: Játékok – részletek
Ligeti György: Hungarian rock

ISMERETEK

- A hallgatott zeneművek zenetörténeti és főbb műfaji jellemzőinek azonosítása
- A zeneszerzők helye a különböző zenetörténeti korokban
- Az adott zenemű történelmi, irodalmi és kultúrtörténeti vonatkozásainak megismerése
- A zeneművekben megfogalmazott gondolatok társítása hangszerelési, szerkesztési megoldásokkal, kompozíciós technikákkal, formai megoldásokkal

FEJLESZTÉSI FELADATOK, KÉSZSÉGEK

- A tanulók kreatív képzeletének fejlesztése változatos motivációs technikákkal, a zeneművek nyújtotta lehetőségeket kihasználva
- A zeneművek gondolati tartalmát kifejező eszközök felismerésére, átélésére és értelmezésére alkalmas képességek kialakítása
- Egy-egy zeneszerzőre jellemző alkotói sajátosságok felismerése
- Hosszabb, összetettebb koncentrációt igénylő zenei anyag befogadásának képessége
- Összefüggés felfedezése a zenei stíluskorszakok és a történelmi események, irodalmi alkotások között
- A zeneművekről történő önálló véleményalkotás képességének kialakítása

FOGALMAK

Vokális műfajok, gregorián, recitativo, korál, kyrie, passió, dalciklus, duett, motetta, etűd, hangfűrt

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- Részvétel hangversenyeken
- Élménybeszámoló készítése a hallott hangversenyek kapcsán
- Adatgyűjtések a zenetörténet feldolgozásához
- Zeneművek zenetörténeti rendszerezése
- Koncertfilm megtekintése
- Kiállítás megszervezése híres magyar zeneszerzőkről, zenekarokról, előadóművészekről, zeneművekről, koncerthelyszínekről
- A lakóhely zenei emlékeinek összegyűjtése, megtekintése
- Kiselőadás készítése különböző hangszerekről, zenei műfajokról, zeneszerzőkről, zeneművészekről
- Kiselőadás készítése a népzenei gyűjtések történetéről
- Kiselőadás a hangszerekről (megszólaltatási módjuk, felépítésük, képek, videók, animációk, applikációk felhasználásával)
- Az elektronikus média által nyújtott lehetőségek tanári irányítású használata

TÉMAKÖR:

Komplex készségfejlesztés

JAVASOLT ÓRASZÁM:

10 óra

ISMERETEK

- A korábban tanult ritmikai, dallami ismeretek frissítése, elmélyítése, alkalmazása
- A törzshangok és a módosított hangok szerepének ismerete
- A zenetörténet jellegzetes műfajainak ismerete

FEJLESZTÉSI FELADATOK, KÉSZSÉGEK

- Részvétel közös kreatív zenélési formákban, a zeneművek befogadásának előkészítéséhez
- A többszólamú éneklés fokozatos bevezetésével a többirányú figyelem, a hallás, az intonációs készség fejlődése
- Gyakorlat szerzése a felismerő kottaolvasásban
- A zenei formaérzék fejlesztése

FOGALMAK

Minden korábban szereplő fogalom

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- Az improvizáció és a kreativitás támogatása a tanult ritmikai és dallami elemek felhasználásával
- Ritmikai játékok
- Zenei kérdés, válasz rögtönzése
- Kottairáshoz alkalmas szoftverek használatának megismerése
- A Fejlesztési feladatok, Készségek elnevezésű részben megfogalmazottak alkalmazása a hangközök és egyszerű harmóniak megfigyelésének és meghallásának gyakorlására

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI

- A kvintkör tudatos értelmezése, a keresztes és b-s hangnemek dúrjai és párhuzamos molljai logikus egymásutániségának, összefüggéseinek alkalmazás szintű ismerete. Az oktávon belüli konzonáns és diszonáns hangközök és az oktávra egymást kiegészítő hangközpárok ismerete. Az alapállású Dúr- és moll hármások tercfelépítésének értelmezése. A páros és páratlan, negyed és nyolcad metrumú ütemmutatók ismerete, a váltakozó ütem fogalma. Dallamírás, a betűkotta alkalmazásszintű ismerete.
- A középkor, reneszánsz, barokk korok legfőbb jellemzői, alkotói. A XIX. századi Európa romantikus zenéjének ismerete.
- Új műfajok: miniatűrök (dal, dalciklus, zenekari karakterdarab) és monumentális zeneművek (szimfónia, szimfonikus költemény, rapszódia, versenymű, oratórium, opera).
- A dal fajtái: népdal, népies dal, népies műdal, műdal. Gyors felismerésük. Ismerje a régi stílusú és az új stílusú népdalok legfőbb jellemzőit elemzésük szempontjait és különbségük alapvető jegyeit. Tudjon közülük 10–10-et fejből, 2 versszakkal énekelni. Ismertje a magyar népzene dialektusterületeit.
- Tudja a romantikus kor táncainak (verbunkos, palotás, keringő, mazurka, polonaise) elnevezéseit, a köztük lévő különbségtételt. Ismerje a korszak leghíresebb magyar, osztrák, német, olasz, lengyel, orosz és cseh zeneszerzőit, felismerés szinten a főbb alkotásait. Ismerje és tudja alkalmazni a tanult – előadásmódra, dinamikára és tempóra, műfajra vonatkozó – zenei szakkifejezéseket.

A SZÁMONKÉRÉS FORMÁI, MÓDSZEREI ÉS RENDJE

- Az órai munka folyamatában, a felszólítások során van lehetőségünk a szakkifejezések elsajátításának figyelemmel kísérésére (folyamatos).
- Elsősorban órai, gyakorlati számonkérési formák alkalmazása (45 perces összetett számonkérés), mert a házi feladat digitális formában könnyen másolható – kottakép, ábra, esszék digitális elkészítése, zenei bejátszásokkal (témakörök zárásaként).
- Órai, papír alapú számonkérés ritmuslejegyzéshez, betűkottához, hangjegyíráshoz, zenei improvizációhoz, fogalmak számonkéréséhez (röpdolgozat, témakör alapozása után, gyakorlat előtt).
- Kiselőadások, házimunkák jutalmazása forrásanyaggyűjtés (témakörök zárásaként).

AZ ÍRÁSBELI ÉS SZÓBELI BESZÁMOLTATÁSOK ALAPELVEI, CÉLJA

- a tanulók életkori sajátosságainak figyelembevételével történjenek (feladattípusok, terjedelem), tükrözzék az osztályok és az egyes tanulók esetében is a differenciálás elvét,
- az értékelés pozitívumokat kiemelő, segítő hatású legyen,
- az írásbeli beszámoltatások ne kerüljenek nyomasztó túlsúlyba a szóbeli beszámoltatások rovására; különösen ügyelni kell erre az idegen szakkifejezések esetében, amelyeknél a tantárgy jellege megköveteli, hogy a kommunikatív készségeiket és képességeiket a tanulók megmutassák,
- legyenek rendszeresek: tanév eleji, évközi év végi felméréseknél, méréseknél, valamint a témazáró számonkérések előtt bejelentettek,
- a dysgraphiás gyerekek kapjanak szóbeli lehetőséget a beszámolásra, illetve az ő írásbeli munkájukat egyénileg értékeljük (a Nevelési Tanácsadó által vizsgált esetekben),
- a feladatok legyenek változatosak, gondolkodtatóak, egyértelműek, érdeklődést felkeltők,

- a feladatok a tanult ismeretekre épüljenek – a begyakorolt, kifejlesztett készségeket kérjék számon,
- tantárgytól függetlenül is fontos a szép, helyes beszéd tanítása, a kifejezőkészség, az előadói készség fejlesztése.
- adjanak hiteles, átfogó képet a tanulók ismereteiről, jártasságaik és készségeik kialakulásának mértékéről; tegyék lehetővé ezek szaktanári értékelését,
- igazolják vissza a tanulót érintő pedagógiai folyamat eredményét vagy eredménytelenségét; alapozzák meg az esetleg szükséges kiigazításokat.

*„Azt hiszem, a hangnak sok iskolázás kell,
míg igazi éneklésre képes.”*

David Herbert Richards Lawrence

10. ÉVFOLYAM

TÉMAKÖR:
Zeneművek/Énekes anyag

JAVASOLT ÓRASZÁM:
15 óra

Népdalaink világa

Duna parton vagy egy malom
Elindultam szép hazámból
Meggötöm lovamat
Tiszán innen, Dunán túl
Sok Zsuzsánna napokat
Most Jöttem Gyuláról
A Vidróczki híres nyája
Kóműves Kelemen
Magos Kósziklának
Gyűjtöttem gyertyát
Meggötték már nékem

Népies műdal

Simonffy Kálmán: Három a tánc
Magasan repül a daru

Műzenei szemelvények, és más népek dalai

Schubert: Hová?
Schubert: A molnár virágai
Schumann: Zöld hímes rét
Brahms: Bölcsődal
Liszt Ferenc: Les Preludes
Verdi: Nabucco-Rabszolgák kara
Muszorgszkij: Egy kiállítás képei
Erkel Ferenc: Bánk bán – Hazám, hazám
Erkel Ferenc: Hunyadi László – Meghalt a cselszövő
Dvorak: Újvilág szimfónia
Smetana: Moldva
Puccini: Pillangó kisasszony
Impresszionizmus

C. Debussy: A tenger
M. Ravel: Bolero

Dallamrögtönzés adott és kitalált verssorokhoz, szövegekhez
Kitalált dallam éneklése, ritmusváltoztatással, tempóváltoztatással

ISMERETEK

- Hangnem megállapítása kottakép elemzése alapján
- Olvasógyakorlatok
- Dalok, zeneművek témáinak éneklése szolmizálva violinkulcsban kottáról, a tanult hangnemekben, 2#–2b-ig
- Hangközök, hangsorok (2#–2b) szolmizációs abc-s hangok azonosítása F-kulcsban, szótagok és abc-s nevek módosításai (a basszuskulcs szerepe a partitúrában)
- Pentatónia, diatónia, dúr és moll hangsor
- Ismert dallamok írása (betűkottával és/vagy aBC-s nevekkal) modális hangsorok; moduláció a tanult hangnemekben
- Hangzatismeret (hármashangzat elve, funkciók elve (T-S-D); alaphelyzetű hármashangzatok)
- Ütemfajták rendszerezése; ütemfajták: 3/8, 6/8, 2/2-es ütem

FEJLESZTÉSI FELADATOK, KÉSZSÉGEK

- Éneklés 15-20 népdal (magyar és más népek zenéje) stílusos, kifejező éneklése emlékezetből egyénileg és csoportosan
- Egyszerű többszólamúság (kánon és biciniumok) éneklése csoportosan
- Ritmus Egyszerű 2/4-es ritmusképletek variatív hangoztatása mérővel, osztinátóként, több szólamban
- Ismert dalok ritmusának felismerése és hangoztatása
- Zenei ismeretek C-dúr, F-dúr, G-dúr Hangközök építése oktávon belül (szolmizálva)
- Népzenei alapismeretek
- Zenei írás-olvasás Ismert dalok, dallamok éneklése szolmizálva a tanult hangnemekben
- Dallamátírás
- Csoportos éneklés hangszerkísérettel
- Zenei karakterek kifejezése önállóan is
- A XIX. századi zenei szemelvények, áriák, dalok éneklése

FOGALMAK

Ritmus rondó, szekvencia, periódus, variáció, aranymetszés a zenében és a természetben

Népzene: verbunk, csárdás

Egyházzene (zsoltár, korál, népének, spirituálé)

Dal (népdal, műdal, egyházi és világi dal, romantikus dal, szórakoztató zenei dal)

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- A zenei nevelés elsődleges tevékenységi formája az éneklés
- A kreativitás támogatása az éneklésnél, táncolásnál
- Éneklés az iskolai kórusban
- Részvétel az ünnepekhez kapcsolódó előadásokban, projektekből
- Részvétel a Zenei Világnap alkalmából rendezett iskolai programokban
- A Fejlesztési feladatok és Készségek elnevezésű részben javasoltak alkalmazása

TÉMAKÖR:
Javasolt zeneművek/Zenehallgatási anyag

JAVASOLT ÓRASZÁM:
12 óra

Zeneművek

- Az európai műzene kialakulása napjaink zenéjéig – legfontosabb stílusjegyek, műfajok és zeneszerzők
- Romantika – dalciklus, hangszeres előadási darabok, opera és zenedráma (nemzeti jelleg a zenében, hangszeres virtuozitás, az érzelmek szélsőséges megjelenítése, miniatűr kompozíciók és monumentalitás – formai és dallami jellemzők: szabad formák, kromatikus dallamalkotás, díszítés)
- A századforduló és a XX. század zenéje – a stílusjegység felbomlása, új zenei irányzatok (impresszionizmus, verizmus, dodekafónia, avantgárd, experimentális zene, expresszionizmus, elektronikus zene)
- Korunk zenéje a második világháborútól napjainkig
- A klasszikus zenén túl, válogatás az alábbi anyagból: a jazz fontosabb műfajai a kezdetektől napjainkig, a beat és a klasszikus rock, a világzene, a zenés színház – rockopera, a szórakoztató zene műfajai, filmzene és alkalmazott zene
- A mai populáris zene irányzatai
- A művek megismerésén, elemzésén keresztül a kultúrabefogadás szándékának erősítése, a hangverseny-látogatás motivációs szerepének felhasználásával

ISMERETEK

A zeneművekben megfogalmazott gondolatok társítása hangszerelési, szerkesztési megoldásokkal, kompozíciós technikákkal, formai megoldásokkal

FEJLESZTÉSI FELADATOK, KÉSZSÉGEK

- A tanulók kreatív képzeletének fejlesztése változatos motivációs technikákkal, a zeneművek nyújtotta lehetőségeket kihasználva
- A zeneművek gondolati tartalmát kifejező eszközök felismerésére, átélésére és értelmezésére alkalmas képességek kialakítása + egy-egy zeneszerzőre jellemző alkotói sajátosságok felismerése
- Hosszabb, összetettebb koncentrációt igénylő zenei anyag befogadásának képessége
- Összefüggés felfedezése a zenei stílusorszakok és a történelmi események, irodalmi alkotások között
- A zeneművekről történő önálló véleményalkotás képességének kialakítása

FOGALMAK

Vokális műfajok, gregorián, recitativo, korál, kyrie, passió, dalciklus, duett, motetta, etűd, hangfűrt

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- Részvétel hangversenyeken
- Élménybeszámoló készítése a hallott hangversenyek kapcsán
- Adatgyűjtések a zenetörténet feldolgozásához
- Zeneművek zenetörténeti rendszerezése
- Koncertfilm megtekintése
- Kiállítás megszervezése híres magyar zeneszerzőkről, zenekarokról, előadóművészekről, zeneművekről, koncerthelyszínekről
- A lakóhely zenei emlékeinek összegyűjtése, megtekintése
- Kiselőadás készítése különböző hangszerekről, zenei műfajokról, zeneszerzőkről, zeneművészekről
- Kiselőadás készítése a népzenei gyűjtések történetéről
- Kiselőadás a hangszerekről (megszólaltatási módjuk, felépítésük, képek, videók, animációk, applikációk felhasználásával)
- Az elektronikus média által nyújtott lehetőségek tanári irányítású használata

TÉMAKÖR:

Komplex készségfejlesztés

JAVASOLT ÓRASZÁM:

10 óra

ISMERETEK

- A korábban tanult ritmikai, dallami ismeretek frissítése, elmélyítése, alkalmazása
- A törzshangok és a módosított hangok szerepének ismerete
- A zenetörténet jellegzetes műfajainak ismerete

FEJLESZTÉSI FELADATOK, KÉSZSÉGEK

- Részvétel közös kreatív zenélési formákban, a zeneművek befogadásának előkészítéséhez
- A többszólamú éneklés fokozatos bevezetésével a többirányú figyelem, a hallás, az intonációs készség fejlődése
- Gyakorlat szerzése a felismerő kottaolvasásban –
- A zenei formaérzék fejlesztése

FOGALMAK

Minden korábban szereplő fogalom

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- Az improvizáció és a kreativitás támogatása a tanult ritmikai és dallami elemek felhasználásával
- Ritmikai játékok
- Zenei kérdés, válasz rögtönzése
- Kottairáshoz alkalmas szoftverek használatának megismerése
- A Fejlesztési feladatok, Készségek elnevezésű részben megfogalmazottak alkalmazása a hangközök és egyszerű harmóniak megfigyelésének és meghallásának gyakorlására

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI

- A tanulók képesek néhány dallamból (népdal, műdal, zenei téma) álló csokor felidézésére egy-egy témán, műfajon, stíluskörön belül is.
- Egyszerűbb kánonokat csoportosan énekelnek.
- A tanulók a generatív tevékenységek eredményeként érzékelik, felismerik a zenei kifejezés, a forma, a műfaj és a zenei eszközök közti összefüggéseket.
- A kottakép elemeit és az alapvető zenei kifejezéseket felismerik és értelmezik, tanári segítséggel reprodukálják.
- Képesek a műalkotások üzenetét felismerni, a bennük megjelenő sors- és magatartásmintákat értelmezni, gondolatiságukat, morális és humánus tartalmukat megérteni.
- A kiemelkedő zenei műalkotások megismerése által korunk kulturális sokszínűségében eligazodnak.
- A tanulók több zenei stílust, korszakot, zeneművet megismernek (min.5 alkotás). - Tudnak tájékozódni a legfontosabb műfajokban és a stíluskorszakokban.
- A műveket kontextusba helyezve képesek saját élményeket is felidézni, választásaikat meg tudják indokolni.
- Különbséget tudnak tenni világi zene, egyházzene, szórakoztató zene, alkalmazott zene, programzene között.
- A két év során az áttekintést segítő különböző szempontok alapján megismerik a zenei stílusok jellemzőit, kronologikus és műfaji rendszer alakul ki az eddig megszerzett és ebben az időszakban kiegészített zenei ismeretekben.

A SZÁMONKÉRÉS FORMÁI, MÓDSZEREI ÉS RENDJE

- Az órai munka folyamatában, a felszólítások során van lehetőségünk a szakkifejezések elsajátításának figyelemmel kísérésére (folyamatos)
- Elsősorban órai, gyakorlati számonkérési formák alkalmazása (45 perces összetett számonkérés), mert a házi feladat digitális formában könnyen másolható – kottakép, ábra, esszék digitális elkészítése, zenei bejátszásokkal (témakörök zárásaként)
- Órai, papír alapú számonkérés ritmuslejegyzéshez, betűkottához, hangjegyíráshoz, zenei improvizációhoz, fogalmak számonkéréséhez (röpdolgozat, témakör alapozása után, gyakorlat előtt)
- Kiselőadások, házimunkák jutalmazása forrásanyaggyűjtés (témakörök zárásaként)

AZ ÍRÁSBELI ÉS SZÓBELI BESZÁMOLTATÁSOK ALAPELVEI, CÉLJA

- A tanulók életkori sajátosságainak figyelembevételével történjenek (feladattípusok, terjedelem), tükrözzék az osztályok és az egyes tanulók esetében is a differenciálás elvét.
- Az értékelés pozitívumokat kiemelő, segítő hatású legyen.
- Az írásbeli beszámoltatások ne kerüljenek nyomasztó túlsúlyba a szóbeli beszámoltatások rovására. Különösen ügyelni kell erre az idegen szakkifejezések esetében, amelyeknél a tantárgy jellege megköveteli, hogy a kommunikatív készségeiket és képességeiket a tanulók megmutassák.
- Legyenek rendszeresek: tanév eleji, évközi év végi felméréseknél, méréseknél valamint a témazáró számonkérések előtt bejelentettek.

- A dysgraphiás gyerekek kapjanak szóbeli lehetőséget a beszámolásra, illetve az ő írásbeli munkájukat egyénileg értékeljük (a Nevelési Tanácsadó által vizsgált esetekben).
- A feladatok legyenek változatosak, gondolkodtatóak, egyértelműek, érdeklődést felkeltők, szépek.
- A feladatok a tanult ismeretekre épüljenek - a begyakorolt, kifejlesztett készségeket kérjék számon.
- Tantárgytól függetlenül is fontos a szép, helyes beszéd tanítása, a kifejezőkészség, az előadói készség fejlesztése.
- Adjanak hiteles, átfogó képet a tanulók ismereteiről, jártasságaik és készségeik kialakulásának mértékéről; tegyék lehetővé ezek szaktanári értékelését, igazolják vissza a tanulót érintő pedagógiai folyamat eredményét vagy eredménytelenségét; alapozzák meg az esetleg szükséges kiigazításokat.

„A népzene (...) a természet tüneménye.

Ez az alkotás ugyanazzal a szerves szabadsággal fejlődött,
mint a természet szervezetei, a virágok, az állatok.
Éppen ezért olyan gyönyörű, olyan tökéletes a népzene.
Ezek a dallamok a művészi tökéletesség megtestesítői.

Példái annak,
miként lehet legkisebb formában, legszerényebb eszközökkel
valamilyen gondolatot legtökéletesebben kifejezni.”

